

РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Кушнірук В.С., канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

Харчова промисловість – одна з найважливіших галузей промислового комплексу України, яка формує продовольчу безпеку та містить велику кількість різноманітних галузей, які виробляють продукти харчування, а саме: хлібопекарську, борошномельно-круп'яну, макаронну, кондитерську, цукрову, олійно-жирову, лікєро-горілчану, пивоварну, виноробну, овочєву та фруктову, молочну, м'ясну тощо. Саме галузі сільського господарства рослинництва та тваринництва є основними постачальниками сировини для харчової промисловості. При цьому саме харчова промисловість має бути рушійною силою для розвитку економіки обласних та районних центрів країни, що сприятиме підвищенню добробуту населення та вирішенню соціально-економічних проблем. Галузі харчової промисловості мають великий ресурсний потенціал для розширення через диверсифікацію виробництва та дослідження нових ринків експорту, що дозволить створити мільйони робочих місць, збільшити надходження податків до бюджету через систему оподаткування доходів, а також зміцнити економіку промислових підприємств та країни в цілому.

Харчова промисловість завжди вважалася для України пріоритетною і стратегічно важливою складовою агропромислового комплексу України, здатною забезпечити продовольчу безпеку не тільки на внутрішньому ринку, а й конкурентні позиції серед світових країн – лідерів із виробництва продуктів харчування.

За 2018 рік в Україні реалізовано продукцію виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів на суму 505,4 млрд грн, що складає 20,2% у загальному обсязі реалізованої промислової продукції України. При цьому експорт продукції харчової промисловості досягнув у 2018 році позначки 9,4 млрд дол. США, що в загальному обсязі продукції АПК складає 50,2%.

У Миколаївській області харчова промисловість є однією з провідних галузей економіки, яка представлена великою кількістю підприємств різних організаційно-правових форм господарювання. Функціонування підприємств молочної промисловості забезпечує випуск 14,9 тис. тонн молока на рік, 3,9 тис. тонн вершкового масла (жирністю до 85%), 12,3 тис. тонн сирів (жирних), 27,8 тис. тонн кисломолочних продуктів, а також 10,2 тис. тонн згущеного молока і вершків. При цьому приймання та переробка молока здійснюється найпотужнішими промисловими підприємствами Миколаївської області, серед яких приватні акціонерні товариства «Лакталіс-Миколаїв», «Первомайський молочноконсервний комбінат» та ТДВ «Баштанський сирзавод».

Значний внесок в загальні обсяги продукції харчування належить АТ «Миколаївський комбінат хлібопродуктів», «САН ІнБев Україна», ТОВ «Сандора», «Терновський хлібозавод» та ін. Крім цього, в регіоні діють

підприємства харчової промисловості з переробки м'яса та виробництва ковбас (ФОП Масловський Ю. В., ТОВ «СВЛ-Миколаїв», ПП Малицький В. І., ФОП Кафаров С. О., ПП ППК «Золотой теленок», ТОВ «Міг-Трейд»), кондитерських виробів (ТОВ «Альпі-Україна», ТОВ «Добрий смак», ТОВ «Лакомка», ТОВ «Пишка») консервні та рибопереробні цехи.

Аналізуючи виробництво харчових продуктів з зернових та технічних культур відбувається тенденція як до зменшення, так і до збільшення. Так, виробництво борошна пшеничного чи пшенично-житнього зменшилось на 47,9%, що обумовлено зменшенням поставок сировини зернових культур на промислові підприємства Миколаївської області. Виробництво соняшникової нерафінованої олії та її фракцій збільшилось на 59,3% разом з тим, випуск соєвої нерафінованої олії та її фракцій зріс – на 163,9%.

У цілому по Україні у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів спад склав 1,5%. Нарощення випуску продукції зафіксовано на підприємствах з виробництва напоїв на 10,2%.

У виробництві харчових продуктів з молока промисловими підприємствами Миколаївської області збільшено виробництво масла вершкового (жирністю не більше 85%) на 39,5%. При цьому збільшено виробництво сиру тертого, порошкового, голубого та іншого неплавленого сиру (крім свіжого сиру, сиру із молочної сироватки та кисломолочного сиру) на 86,5%. Слід зазначити, що усі зміни та трансформації у виробничому процесі молочних харчових продуктів залежать від наявності достатньої сировинної бази, кон'юнктури та конкуренції на ринку молочних продуктів. На сьогодні великі обсяги молочної продукції в Миколаївській області представлені господарствами населення та дрібними промисловими підприємцями, які через цінову політики і низьку якість продукції створюють на ринку значні конкурентні позиції для великих харчових промислових підприємств, в яких запроваджені міжнародні стандарти ISO та HACCP.

У виробництві харчових продуктів з м'яса промисловими підприємствами Миколаївської області збільшено виробництво яловичини та телятини замороженої на 441 тону або 500%, свинини замороженої на 22 тону або 75,9%. Слід також зазначити, що сьогодні великі обсяги сировини м'яса імпортується з Польщі для приватних ковбасних цехів Миколаївської області, що за ціною є дешевше ніж вітчизняного виробництва.

Виробництво харчових продуктів, напоїв – одна з найбільш впливових галузей промисловості Миколаївської області. Обсяг реалізованої продукції галузі склав 18,2 млрд грн, або 31,2% від загальнообласного обсягу реалізованої промислової продукції.

Левову частку (понад 80%) обсягу реалізації продукції галузі формують 8 потужних виробників – Миколаївське відділення ПрАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС Україна», акціонерні товариства «Миколаївський комбінат хлібопродуктів», «Лакталіс-Миколаїв», «Баштанський сирзавод», «Первомайський молочноконсервний комбінат», ТОВ «Сандора», «Європейська транспортна стивідорна компанія», ФГ «Органік Системс». Саме ці підприємства і визначають значну структуру харчової продукції промислової галузі.